

εμπόρου Χίου, ὁ ὑποῖος μὲν τὰ πλούτη του ἐκέρδισεν ἐπίρροιαν εἰς τὸν τόπον ἔκεινον. Τῆς συγομοσίας αὐτῆς ἔλαβεν ὑποψίαν ὁ Μικτίων καὶ ὁ Ξενοκλείδης, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Ρωμαϊκῆς φατρίας. Κατὰ πρῶτον, τόσον ἐφοβήθησαν, ὅποῦ δὲν ἐισοχάζοντο ἄλλο, παρὰ πῶς νὰ φύγουν· ἄλλ' ἔπειτα, ἀναλαμβάνοντες καρδιὰν, ἐπροβλέφθησαν μὲν βοηθείας ἀπὸ τὰς γειτονικὰς χώρας τῆς Ερετρίας καὶ τῆς Καρύστου, καὶ οὕτω ἀφήνοντες τὰ τείχη νὰ τὰ φυλάξουν οἱ σύμμαχοι, εὔγαλαν τοὺς πολίτας ἔξω νὰ ἀπαντήσουν τοὺς Αἰτωλοὺς, πρὸς τοὺς ὅποίους, ὅταν ἐπλησίασαν, ἐγειλάντες κήρουκας νὰ ἐρωτήσουν τὶ κακὸν, ἢ μὲ λόγον, ἢ μὲ τέργον, ἔκαμαν οἱ Χαλκιδεῖς, δόποι οἱ Αἰτωλοί, οἱ φίλοι καὶ συμμαχοί των, ἥλθαν νὰ τοὺς κτυπήσουν. Ο Θόας ἀπεκρίθη, ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ ἥλθαν, ὅχι νὰ τοὺς κτυπήσουν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσουν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Εκεῖνοι ἀρνήθησαν, ὅτι εὑρίσκοντο ὑποκάτω εἰς δουλείαν, καὶ ὁ Θόας ἀπετραβίχθη χωρὶς νὰ ἐπιχειρισθῇ τίποτε περισσότερον, ἐπειδὴ ἡ δύναμίς του ἦτον ἴκανὴ μόνον διὰ ξάφνισμα, κι' ὅχι διὰ ἐκσρατεῖν, ἢ διὰ πολιορκίαν.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ο Αντίοχος τώρα ἦτον σ' τὴν σιγμὴν ν' ἀρχίσῃ τὸν πόλεμον, ἀφοῦ ἐξώδευσε πολὺν χαιρὸν εἰς ἑτοιμασίας καὶ εἰς σκέψεις, πῶς νὰ τὸν ὁδηγήσῃ. Μεταξὺ τῶν συμβούλων του ἦτον ὁ Αννίβας, ὃποῦ εὑρίσκετο ὡς ἐξώριες εἰς τὴν αὐλὴν του, καὶ ὁ ὄποῖος, πρὸ τριῶν χρόνων, ἐξάθη πρῶτος Λρχων τῆς Καρχηδόνος. Το Κράτος ἔκεινο κατεδυνατεύετο τότε ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Κριτῶν, ὃποῦ ἦτον μιὰ ισάμενη ὄλιγαργία, καὶ εἶχαν εἰς τὸ χέρι τους τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ἀνθρώπων. Εως τότε, ἔκεινος ὠνοματίζετο ἐπὶ ζωῆς, ἄλλ' ὁ Αννίβας ἐσύντριψε τὴν δύναμίν των, προξενῶντας τὸ ψήφισμα ἐνὸς νόμου, ὃποῦ κατέσαινε τὸ ἀξέιδιμά τους χρονικόν. Τὰ κοινὰ εἰσοδήματα ἐφθείροντο ἀπὸ

ἀρκειαν, ἡ ἀρπάζοντο ἀπὸ τὴν Διαφθοράν. Οἱ Αννίβας διέταξεν αὐτηρὸν σύσημα λογαριασμῶν, ὃποῦ τὸν ἔκαμψικανὸν διὰ μιᾶς νὰ ἐλαφρώσῃ τὰ δοσίματα, καὶ νὰ προβλέψῃ ἀφθονα τὰ τὴν δουλευσιν τῆς πολιτείας. Ομως, μὲν αὐτὰς τὰς ματαβολὰς καὶ διορθώσεις ἐπρόσθεσεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν του, κι' ὅλους ἔκείνους, τῶν δποίων η ἐπαρστεῖς ἀγαποῦσε τὴν παράνομον δύναμιν, ἡ τῶν δποίων η φιλοχρηματία ἐπαχύνετο μὲ τὰ κλεψύματα ἀπὸ τὸ κοινόν. Γράμματα, γελλόμενα εἰς τὴν Ρώμην, ἐβεβαίωναν, ὅτι ἔκεινος ἀντεπεκρίνετο μὲ τὸν Αντίοχον. Η κυβέρνησις τῆς Ρώμης, ὃποῦ τὸν ἔμισσε καὶ τὸν ἐφοβεῖτο, ἀνάξια ὠφελήθη ἀπὸ τὴν κακίαν τῶν ἐχθρῶν του, καὶ χωρὶς περαιτέρω ἐξέτασιν ἔσειλε πρέσβεις εἰς τὴν Καρχηδόνα νὰ τὸν ἐγκαλέσουν, εἰς τῶν δποίων τὸ φθάσιμον ἐκεῖ, ὑποπτευόμενος ἔκεινος τὸν σκοπόν τους, ἀφησε κρυφὰ τὴν Καρχηδόνα, καὶ κατέφυγε σ' τὸν Αντίοχον.

Ο Αννίβας ἐσυμβούλευσε νὰ σείλουν τὸν ἴδιον αὐτὸν μὲ τόλον καὶ σράτευμα, κατὰ πρῶτα σὴν Αφρικὴν, μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ κινήσῃ τοὺς συμπατριώτας του εἰς ἐπανάστασιν· καὶ ἐπειτα νὰ πηγαίνῃ σὴν Ιταλίαν, καὶ μιὰν φορὰν ἀκόμη νὰ κτυπήσῃ τοὺς Ρωμαίους μέσα σοὺς ἴδιους τόπους τῆς δυνάμεως των. Ο Αντίοχος ἐξάθη σχεδὸν καταπεισμένος νὰ σέρξῃ, ἀλλὰ ὁ σκοπός του ἐσαλεύθη ἀπὸ τὰς φθονερὰς πατραπηρήσεις, ὃποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ Θόας ὁ Αἰτωλός. Αὔτος, τὸν εἶπεν, ὅτι θὰ ἥτον ἐπικίνδυνον νὰ πιευθῇ εἰς ἓνα ἐξόριστον· καὶ ἡ σρατιωτικὴ φήμη ἀπὸ τὴν δποίαν ὁ Αννίβας ἐφείληκετο ἥτον τωόντι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἄξιαν ἐνὸς βασιλικοῦ σρατηγοῦ· ὅτι ἀν ἐκέρδιζε τὴν νίκην, ἡ δόξα θὰ ἥτον δηλη ἐδική του· ἀλλ' ἀν ἐτελείωντε τὸν πόλεμον μὲ τὴν κατάκτησιν τῶν Ρωμαίων, ὁ ἴδιος θρόνος τοῦ Αντιόχου θὰ ἐκινδύνευεν ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν του. Ο Αντίοχος κατεπείσθη, διὰ ἴδιαν του δυσυχίαν, νὰ παραιτήσῃ τὰ κατὰ

τῆς Ιταλίας καὶ Αφρικῆς ἐπιχειρήματα, καὶ νὰ μὴν ὥφεληθῇ ἀπὸ τοῦ Αννίβεα τὰ προτερήματα, εἰμὴ μόνον, πέρνωντας κάποτε τὴν συμβουλήν του.

Πρὸς τὸ τέλος τοῦ 194 ἔτους Η. Χ., ὁ Αντίοχος ἔπλευσε διὰ τὴν Ελλάδα, καὶ εὐγῆκε σὴν Δημητριάδα. Οἱ Αἰτωλοὶ πάραυτα μὲ ψήφισμα τὸν ἐπροσκάλεσαν νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτοὺς, καὶ τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ χειροκροτήσεις καὶ μὲ κάθε σημεῖον χάραξ καὶ ἀγάπης. Οταν τὸν ἔμβασαν εἰς τὸ μέγα Συμβουλίον, ἐκεῖνος ἀρχισε νὰ ζητῇ συμπάθειον, ὅποῦ ἔφερνε μαζῆ του τόσον μικρὰν δύναμιν δηλ. μόνον δέκα χιλιάδας πεζικὸν, ἐξακοσίους ἵππεῖς, καὶ ἔξη ἐλέφαντας. Άλλ' εἶπεν, ὅτι αὐτὸν ἡ μεγαλύτερη ἀπόδειξις τῆς καλῆστου γνώμης, ὅτι δηλαδὴ εὐθὺς συγκατένευσεν εἰς τὸ προσκάλεσμα τῶν ἑδικῶν τους πρέσβεων χωρίς νὰ προσμείνῃ ν' ἀποτελειωθοῦν αἱ πολεμικαί του ἔτοιμασίαι. Εἰς τὴν ἀκόλουθον ἄνοιξιν, εἶπεν, εὐθὺς ὅποῦ ὁ καιρὸς τοῦ συγχωρήσει τὸ πλεύσιμον, ὥρελλε νὰ σκεπάσῃ τὴν γῆν μὲ τὸν σρατόν του, καὶ τὴν θάλασσαν μὲ τοὺς σόλους του. Εἰς τὸ μεταξὺ, ἐζήτησε νὰ προβλεφθῇ ἀρχετὸν σιτάρι, καὶ κάθε ἄλλη ζωοτροφία, καὶ νὰ πωλήται εἰς τοὺς σρατιώτας του εἰς μετρίαν τιμήν.

Οταν δὲ Βασιλεὺς ἀφῆσε τὴν Συνέλευσιν, ἐσηκώθη φιλογείκια μεταξὺ τοῦ Φαίνεα καὶ τοῦ Θόαντος, τῶν δύω πρωτευόντων τοῦ ἔθνους. Ο πρῶτος, ὅποῦ ἦτον ὁ τότε Αρχων, ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ Αντίοχος ἔπρεπε νὰ βαλθῇ κάλλιον ως μεσίτης νὰ ξεισάσῃ τὰς διαφοράς των μὲ τοὺς Ρωμαίους, πχρὸς ως ὁδηγός τους εἰς τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ ὁ Φαίνεας ἐπίζευεν, ὅτι τὸ ὄνομα ἐκείνου ἡμποροῦσε νὰ τοὺς χρησιμεύσῃ περισσότερον ἀπὸ τὸ ἄρματά του, καὶ ὅτι -ἡμποροῦσαν νὰ κάμουν πολλὰς θυσίας διὰς νὰ ἀποφύγουν τὸν πόλεμον, τὰς ὅποίας δὲν ἡμποροῦσαν νὰ κερδίσουν, ἀν ὁ πόλεμος ἀρχίζειν. Ο Θόας πάλιν ἐλεγεν, ὅτι ως τότε ἐδοκίμασαν μάταια κάθε μέτρον

έιρηνοποιόν, καὶ μὲ Πρεσβείας εἰς τὴν Ρώμην σαλμένας, καὶ μὲ συνομιλίας μὲ τὸν Φλαμίνιον· ὅτι, μ' ἐκεῖνον τὸν τρόπον δὲν ἥμποροῦσαν ν' ἀπολαύσουν οὐδὲν εὔλογον ή δίκαιον· καὶ ὅτι, διὰ τοῦτο δὲν ἔπειτε νὰ χάσουν τὴν καλὴν αὐτὴν περίσσασιν, τοῦ νὰ ζητήσουν τὰ δίκαιά τους μὲ τὸ ἄρματα. Η γνώμη αὐτὴ ἐπεκράτησε· καὶ οἱ Αἰτωλοὶ ἐψήφισαν, ὅτι ὁ Αυτίοχος νὰ γίνῃ ὁ ἀρχηγός των καὶ φορμάτισαν Επίλεξιν ἀπὸ τριάντα, μὲ τοὺς ὅποίους ἐκεῖνος ἔπειτε νὰ συμβιβυλεύεται.

Τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα, ὃποῦ ἔκαμπαν ὁ Αυτίοχος καὶ οἱ Αἰτωλοὶ ἐζάθη, τὸ νὰ τραβίζουν εἰς τὸ μέρος των τὸν λαὸν τῆς Χαλκίδος· ἀλλ' ἀπέτυχαν. Εξειλαν ἔπειτα Πρέσβεις πρὸς τοὺς Αχαιοὺς καὶ Βοιωτούς. Οἱ Βοιωτοὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι, ὅπόταν ὁ Βασιλεὺς ἔφθανε σὴν Βοιωτίαν, τότε ἐκεῖνοι ήταν ἔκαμπαν σκέψιν εἰς τὰ προβλήματά του. Εἰς τὴν Αχαϊκὴν συνέλευσιν, ὁ Απεισαλμένος τοῦ Αυτιόχου ἔλαβε πρῶτος ἀκρόασιν. Εκεῖ ἐμεγάλυνε τὴν δύναμιν καὶ τὰ πλούτη τοῦ αὐθεντός του, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι, ἀγκαλὰ κι' ἐκεῖνος ἦλθε μακρὺ ἀπὸ τὴν Ασίαν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Ελλάδα, δὲν παρεκινοῦσε τοὺς Αχαιοὺς νὰ πράξουν τίποτε ἐναντίον τῶν συνθηκῶν, ὃποῦ εἶχαν μὲ τοὺς Ρωμαίους, ἀλλὰ μόνον ἐζητοῦσε νὰ μείνουν οὐδέτεροι. Τὸ ζήτημά του τὸ ὑπερήριξεν ὁ Πρέσβυς τῶν Αἰτωλῶν, ὁ ὅποῖος προσέτι, ὡμίλησε πολὺ ἐναντίον τῶν Ρωμαίων, ὀλιγερεύωντας τὸ μέρος ἐκείνων εἰς τὴν κατὰ τοῦ Φιλίππου νίκην, καὶ μεγαλύνωντας ἐκεῖνο τῶν συμπατριωτῶν του. Ο Φλαμίνιος ἔπειτα ἀπεκρίθη καὶ σοὺς δύω. Επροβλήθη τὸ προκείμενον, καὶ ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε χωρὶς ἀργυταν νὰ βοηθήσουν τοὺς Ρωμαίους, καὶ ἐψήφισε πεντακοσίους στρατιώτας νὰ σαλθοῦν σὴν Χαλκίδα, καὶ πεντακοσίους σὰν Πειραιᾶ. Αὐτὸ τὸ ὕστερον μέτρον ἐπροβλήθη διότι ἔγιναν πρασπαθήσεις νὰ κερδίσουν τοὺς Αθηναίους εἰς τὸ μέρος τοῦ Αυτιόχου:

Η Ρωμαϊκή φατρία μολοντοῦτο ἐπεκράτησε. Εκεῖνοι ἔζειλαν νὰ καλέσουν τὸν Φλαμίνιον. Καὶ ἐκατηγόρησαν τὸν προβλητὴν τῆς ἐπανασάσεως, καὶ ἐπροξένησαν τὴν ἔξορίχν του.

Τὰ Αχαϊκὰ σρατεύματα ἔφθασαν σὴν Χαλκίδα, μὲ ἄλλα τινὰ ἀπὸ τὸν Εὔμενῆ τῆς Περγάμου. Πεντακόσιοι Ρωμαῖοι, σαλμένοι μετὰ ταῦτα, ἤραν τὸν δρόμον πιασμένον, κι' ἐζαμάτησαν σὸ Διγλιόν. Ο πόλεμος δὲν ἦτον ἀκόμη ἐπίσημος κηρυγμένος, μῆτε ἦτον γεναμένη καρμία ἐγχθρικὴ πρᾶξις· ὅθεν οἱ σρατιώται, μὴ πισεύοντες νὰ τοὺς κτυπήσουν, καὶ ἐρχόμενοι τρίγυρα τοῦ γαοῦ καὶ τοῦ πλησίον παραλίου, ἐπλακώθησαν ἀπὸ τὸν βασιλικὸν σρατηγὸν τὸν Μένιππον, καὶ σχεδὸν ὅλοι ἐθανατώθησαν. Ο Αντίοχος λοιπὸν ὠδηγῆσε τὸν σρατόν του εἰς τὴν Λύλιδα, κι' ἔζειλε πάλιν Πρέσβεις εἰς τὴν Χαλκίδα, κι' ἐπέτυχε καλλήτερ' ἀπὸ πρῶτα. Ο λαός της ἀνοιξε τὰς θύρας σὸ σρατευμάτου, κι' ἔξωρισε τοὺς φίλους τῆς Ρώμης. Οἱ Αχαιοὶ, ὅποῦ ἐφρουροῦσαν ἔνα δχύρωμα εἰς τὴν ἀντικρυ ζηρὰν, ἔκαμαν συμφωνίας νὰ τοὺς συγχωρηθῇ ἢ ἀναγώρησις· καὶ ἀφοῦ ἐπάρθη ἡ πρωτείουσα πόλις τῆς Εύβοίας, αἱ λοιπαὶ εὔκολα ὑπετάχθησαν.

Ο Αντίοχος ἐπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Χαλκίδα, καὶ τὸν ἔξωδευσεν, ἐμβαίνωντας εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τινὰ Κράτη, καὶ δεχόμενος προτάσεις ἀπὸ ἄλλα. Οἱ Ηλεῖοι, ὅντες παντοτεινοὶ σύμμαχοι τῶν Αἰτωλῶν, ἐπρόσμεναν νὰ κτυπηθοῦν ἀπὸ τοὺς Αχαιούς. Εζειλαν λοιπὸν Πρέσβεις, κι' ἔλαβαν ἀπὸ τὸν Βασιλέα χιλίους σρατιώτας εἰς Βούθειαν, ζητοῦντες νὰ μὴν τοὺς ἐμβάσῃ ἀσυλλόγισα εἰς τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ, ἐξ αἰτίας τῆς θέσεώς των, οἱ πρῶτοι ἐπρεπε νὰ ὑποφέρουν τὴν ἔχθραν τῆς Ρώμης. Αν εἶχε, τοῦ ἔλεγαν, ἀρχετὴν δύναμιν νὰ τοὺς διαφενδείσῃ, ἐκεῖνοι μὲ χαράν τους θὰ τὸν ἐδέχοντο εἰς τὰς πόλεις των· ἂν δὲν εἶχε, τὸν παρεκαλοῦσαν νὰ τοὺς συμπαθήσῃ, ὅτι δὲν ἐκιγοῦντο. Ο Αν-

πίογος τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι ἔμελλε νὰ τοὺς σεῖλη Πρέσβεις νὰ συμβουλευθοῦν μαζή των πλατύτερα, καὶ ἐπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Βοιωτίαν.

Οἱ Βοιωτοὶ, μ' ὅλα τὰ φυσικὰ τοῦ τόπου των προτερήματα, ἥταν κατηντημένοι εἰς ἀδυναμίαν καὶ ποταπότητα. Πρὸ πολλοῦ ἀλόρη, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αντιγόνου Γονατᾶ, ἡ τοῦ υἱοῦ ἐκείνου, οὐπέφεραν μεγάλον χαλασμὸν ἀπὸ τοὺς Αἰτωλούς. **Εἰς τοὺς ἀνθηροτέρους των καιροὺς,** δὲν ἐπεδείχθησαν **διὰ τὴν πνευματικήν των δραστηριότητα τόσον,** ὅσον διὰ τὴν εὔχαλον καὶ ἀφρύντισόν τους διάθεσιν, καὶ τὸν ἀφθονον καὶ πλουσιοπάροχον τρόπον τῆς ζωῆς των. Η πλουσία ἀμάθεια εἶναι ὑποχείμενη νὰ καταντήσῃ ἄσωτη καὶ ἀκαμάτρια. Αὐταὶ αἱ κλίσεις τῆς φυσικῆς των χράτεως. Ὁλίγον ἔχαλινώθησαν τώρα σὰ μέρεα ἀπὸ τὸν πολιτικὸν ὄργανισμὸν τῆς ἐπαρχίας, βαλμένον εἰς ἀταξίαν ἀπὸ τὰς συχνὰς ἐπανασάσεις. Αὐταὶ αἱ παρατηρήσεις ἥμποροῦν εἰς μέρος νὰ μᾶς κάμουν νὰ καταλάβωμεν ἐκείνην τὴν μεταβολὴν, ἡ ὁποία δὲν θὰ φανῇ τόσον παραξενη, ὅταν θεωρηθῇ ὡς τὸ ἀποτέλεσμα, εἰς τὸ ὅποιν ώδηγοῦσε κατὰ βαθμοὺς ἐνας δρόμος χειροτορεύσεως, καὶ τὴν ὁποίαν ἀλλέως, δύσκολα θὰ ἐπίσευε τινὰς, μολονότι μᾶς τὴν βεβαιώνει καὶ ὁ Πολύβιος. Τόσον, ἐκείνος λέγει, τὸ πνεῦμα τῶν Βοιωτῶν ἐτακεινώθη ἀπὸ τὴν μοναχὴν ἐκείνην δυτικῆ μάχην, ὡς εἰς τὸ ἔξης δὲν ἐτόλμησαν ἐκεῖνοι ποτὲ νὰ συνερισθοῦν διὰ κανὲν ἔντιμου βραβεῖου, ἀλλὰ παρεδόθησαν εἰς φαγοπότια καὶ μέθην, φθείροντες ἐπίσης καὶ τὰ κορμιὰ καὶ τὸν νοῦν των.

Εὗθὺς ἀφοῦ ἐνικήθησαν, ἀφησαν τὴν Αχαϊκὴν συμμαχίαν, καὶ ἐνώθησαν μὲ τοὺς Αἰτωλούς. Διεφύλαξαν τὰς νέας των. συνθήκας, ὡς που ἐσηκώθη πόλεμος μὲ τὸν Διημήτριον, τὸν πατέρα τοῦ Φιλίππου· ἀλλ' ὅταν αἱ Μακεδονικαὶ δυνάμεις ἐμβῆκαν εἰς τοὺς τόπους των, ὑπετάχθησαν χωρὶς σχεδὸν νὰ τολμήσουν ἀντίστασιν. Λπ' αὐτὸν τὸν καιρὸν, ἡ Κυβέρνησις

έπεισε σὰ χέρια μιᾶς φατρίας προστατευομένης ἀπὸ τὴν Μαχεδονίαν, ἐνῷ τὸ ἐναντίον μέρος ἡτον μόνον ἀρκετὰ δυνατὸν νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς βασιλεῖς τῆς Μαχεδονίας νὰ ἔχουν πρὸ ὄφθαλμῶν τὰ συμφέροντα τῶν φίλων τους. Καθόλα τὰ λοιπὰ ἡ κατάστασις τῆς πολιτείας ἡτον δύσον τὸ δυνατὸν αἴθλια. Ο Πολύβιος βεβαιώνει, ὅτι διὸ εἰκοσιπέντε χρόνους, δὲν ἔγιναν ἔκεī δικαιοδοσίαι, ἐπειδὴ αἱ συνεδριάσεις τῶν κριτηρίων διεκόπησαν τὸ ἀκατάπαυστο μὲ τὸ νὰ ἔκραζοντο οἱ Κριταὶ νὰ ἀναλαμβάνουν πολεμικὰς ἐκσρατείας μικρὰς καὶ μεγάλας. Οτι λί αἰτία, ὅποῦ ἀναφέρει ὁ Πολύβιος, ἐδύνατο νὰ προένηση τέτοιον ἀποτέλεσμα, ἡμποροῦν εὔκολα νὰ τὸ καταλάβουν, ὅσοι ἐνθυμοῦνται, ὅτι εἰς τὰς δημοτικὰς κοινωνίας τῆς Ελλάδος, τὸ δικαστικὸν σῶμα ἡτον πολὺάριθμος συμμάχων πολιτῶν. Πολλοὶ τῶν σρατηγῶν ἔκαμναν πάντοτε χαρίσματα εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ τὸν θησαυρὸν τοῦ Κοινοῦ καὶ μ. αὐτὸ τὸ μέσον, καὶ μὲ τὴν διακοπὴν τῆς δικαιοδοσίας, ἔκαμναν ζηλωτὰς ὄπαδοὺς ὅλους, ὅσοι ὠφελοῦντο ἀπὸ τὸ διαμοίρασμα τῶν χρημάτων, καὶ ὅσοι εἶχαν χρέη, ἡ ἐγκλήματα διὰ κρίσιν. Αἱ ἀκατατασίαι τῆς πολιτείας ηύξανοντα ἀπὸ τὴν συνήθειαν, ὅποῦ τότε ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν μερικῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι, ἀποθνήσκοντες ἀταφοι, ἀφηναν τὰ ἀγαθά των, καὶ κάποτε τὸ περισσότερον μέρος τῶν ἀγαθῶν τους, ἀν εἶχαν τέκνα, διὰ νὰ ἔξοδευθοῦν εἰς τὴν σύζασιν ἡ ὑποσήριξιν χαροκόπων συντροφιῶν μεταξὺ τῶν φίλων τους· καὶ τόσον, ὥσε πολλοὶ τῶν Βοιωτῶν, ὁμολογεῖ ὁ ιεροτελεῖς, εἶχαν περισσοτέρους δείπνους μέσα σὸν μῆνα, ἀφόστας αὐτὸς εἶχεν ἡμέρας. Οἱ Μεγαρεῖς, ἀγδιασμένοι διὰ τὰς συνηθείας καὶ τὴν οἰκιακὴν ζωὴν τῶν Βοιωτῶν, παρεκιγήθησαν ν' αφήσουν τὴν συμμαχίαν ἔκείνων, καὶ νὰ ἔσανενωθοῦν μὲ τοὺς Αχαιοὺς, τοὺς ὅποίους προτήτερα ἀφησαν ἀπὸ ίδίαν ἔκεινον συμβουλὴν, ὅταν ὁ Κλεομένης, πιάνωντας τὸν Ισθμὸν, ἀπόδισε τὴν μεταξύ τῶν ἐλεύθερην ἀνταπόκρισιν. Οἱ Βοιω-

τοὶ, θράζουτες ἀπὸ θυμὸν, ἔχίντσαν μὲν τὰς δύναμεις, καὶ εὐρίσκοντες, ὅτι οἱ Μεγαρεῖς ἐτεριφρόνησαν τὸ φθάσιμόν των, ἐπεχειρίσθησαν νὰ πολιορκοῦν καὶ νὰ κτυποῦν τὴν πόλιν· ἀλλὰ πιάνωντάς τους φόβος πανικὸς, καὶ ἀκούοντες, ὅτι ἥρχετο ὁ Φιλοπείμην μὲ τοὺς Ἀχαιοὺς, ἐπέστρεψαν τρεχάτοις εἰς τὴν πατρίδα τους, ἀφήνοντες καὶ ταῖς σκάλαις τῶν ἐμπρὸς σὰ τείχη.

Καὶ μὲν ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀκατασαίας τῶν Βοιωτῶν, ἡ τύχη των ὡς τώρα τοὺς ὀδηγησεν ἄβλαβα διὰ μέσου τόσων κρισίμων χαριῶν. Οἱ Αντίοχοι τόρα ἐπροσπάθησε νὰ τοὺς ἐμβάσῃ εἰς τὸν κατὰ Ρωμαίων πόλεμον, καὶ ὁ σκοπός του ἀβογθήθη ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν, δόποῦ τοὺς ἐκράτει τὴν καρδίαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Βραχύλλα, καὶ τὴν ἐπιδρομὴν τῆς πατρίδος των ἀπὸ τὸν Φλαμίνιον. Εδέχθησαν λοιπὸν τὸν Αντίοχον εἰς τὴν πόλιν των μὲ κάθε ἔνδειξιν εὐχαριστεῖσας, καὶ εὔκολα κατεπείσθησαν νὰ ἐνωθοῦν μὲ ἐκεῖνον εἰς συμμαχίαν.

Οἱ Αντίοχοι ἐσυμβουλεύθη μὲ τοὺς Αἰτωλοὺς περὶ τοῦ τρόπου πῶς νὰ κερδίσῃ τοὺς Θεσσαλοὺς εἰς τὸ μέρος του· καὶ τώρα, ὅσερ' ἀπὸ τόσην διακοπὴν, ἐρώτησε τὴν γυώμην τοῦ Αννίβα. Οἱ Καρχηδόνιοι αὐτὸς ἀπεκρίθη, ὅτι ἡτον ἀνωφελὲς γὰς φροντίζῃ περὶ ἔχεινων, οἱ ὅποιοι ἡταν ἔτοιμοι νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὸ δυνατώτερον μέρος, καὶ οἱ ὅποιοι δὲν ἔφερναν ἀληθινὴν δύναμιν εἰς κατένα. Εἰσοχάσθη πάντοτε, ὅτι ἡ συμμαχία τοῦ Φιλίππου ἡτον ἡ μόνη ἀξιούτητη, καθότι ἡ δύναμίς του ἡτον μεγάλη, καὶ ὁ ὅποιος, ἀν μιὰν φορὰν ἐμβαίνει σὸν πόλεμον, πλέον εὔκολα δὲν ἤμποροῦσε ν' ἀποτραβιχθῇ. Εκεῖνος ἐλεγεν, ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ συχνότατα ἐκήρυξαν, ὅτι ἡ ἐθροπάθεια τοῦ Φιλίππου κατὰ τῆς Ρώμης δὲν ἐζητοῦσε πάρα ἀρμοδίαν περίσσασιν νὰ δειχθῇ. Αὐτὴν ἡ περίσσασις πρέπει εὐθὺς νὰ τοῦ δοθῇ. Τὰ ἔδια ἐδικά του αἰσθήματα ὡς πρὸς τὴν γενικὴν τοῦ πόλεμου ὁδηγίαν ἡταν ἡδη γνωστά. Αὐτὸς ἀχόμη

εἶχε τὰς αὐτὰς ιδέας, καὶ παρεκίνει τὸν βασιλέα νὰ ἔμβη εἰς τὸν πόλεμον διὰ μιᾶς μὲ όλας τὰς δυνάμεις του, καὶ νὰ σείλη σρατὸν εἰς τὴν Ιταλίαν.

Η συμβουλὴ τοῦ Αννίβα ἐπαινέθη, πλὴν ἀμελήθη. Εξάλθησαν Πρέσβεις εἰς τὸ μέγα συμβούλιον τῶν Θεσσαλῶν εἰς τὴν Λάρισσαν, καὶ μιὰς ἡμέρας ἐδιορίσθη διὰ τὰς Αἰτωλικὰς δυνάμεις, καὶ ἔχεινας τοῦ Αμυνάνδρου, βασιλέως τῶν Αθαμανίων, ὁ ὄποιος ἐνώθη μὲ τὴν συμμαχίαν, νὰ ἐνταμώσουν ὅλοι τὸν βασιλέα εἰς τὰς Φεράς. Ενῷ ὁ Αντίοχος τοὺς ἐπρόσμενεν, ἔστειλε μοῖραν σρατιωτῶν νὰ συμμάσουν τὰ κόκκαλα τῶν Μαχεδόνων τῶν φονευθέντων εἰς τὰς Κυνοσκεφαλάς. Αὐτὸς ἴσως ἀπέβλεπε νὰ κολλήσῃ τὸν λαὸν τῆς Μαχεδονίας, μὲ ζημίαν τοῦ ιδίου της Βασιλέως, ὁ ὄποιος ἐπρεπε προτίτερα νὰ τὸ κάμη. Αὐτὸς ὅμως δὲν εὐχαρίστησε τὸν λαὸν, καὶ παρώργισε πολὺ τὸν Φιλιππον, ὁ ὄποιος παρευθὺς ἐμήνυσε πρὸς τὸν Μάρκον Βαΐβιον, τὸν εἰς τὴν Ελλάδα Ρωμαϊκὸν ἀρχηγὸν, εἰδοποιῶντάς τον, ὅτι ὁ Αντίοχος εύρισκετο σὴν Θεσσαλίαν, καὶ προσφέρνωντας τὰς ἐκδουλεύσεις του ἐναντίον τοῦ Αντιόχου.

Οἱ Θεσσαλοὶ ἐπέιπειναν εἰς τὴν συμμαχίαν των μὲ τὴν Ρώμην, καὶ ὁ Αντίοχος μὲ τοὺς συμμάχους του ἀρχισε νὰ πολιορκῇ τὰς Φεράς, κι ὅποιαι μετὰ πεισματώδη ἀντίσχειν ἤναγκάσθησαν νὰ παραδοθοῦν. Πολλαὶ ἄλλαι πόλεις ἐπάρθησαν μὲ δύναμιν, ἥ μὲ συμφωνίας, καὶ τὸ σράτευμα ἐπροχώρησε σὴν Λάρισσαν. Οἱ ἐγκάτοικοι αὐτῆς ἐπέμεναν εἰς τὸν ἀντισέκωνται· καὶ ὁ Βασιλεὺς, ἐνῷ ἐβουλεύετο, ἀν πρέπει νὰ τοὺς πολιορκήσῃ, κατεταράχθη ἀπὸ τὰς εἰδήσεις τοῦ πλησιασμοῦ Ρωμαϊκῶν σρατευμάτων, τὰ ὄποια ὅμως ἦτον μόνον τμῆμα στρατιωτῶν, σταλμένων ν' αὐξήσουν τὴν φρουρὰν τῆς Λαρίσους· ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς των διωρίζοντας τους νὰ πιάσουν πολὺν τόπον σὸ κατασκήνωμα, καὶ ν' ἀναψουν πολλαῖς φωτιγῖς, ἔχαμε νὰ τὰ σοχασθοῦν ὡς τὴν ὄλοχην τούς τῶν Ρωμαίων μαζὶ· μ' ἔχειν γην τοῦ Φιλίππου.

Αύτὴ ἡ ματαία ὑποψία ἀπεφάσιτε τοὺς συμμάχους νὰ απ-
κώσουν τὴν πολιορκίαν. Ο Αμύνανδρος καὶ οἱ Αἰτωλοὶ ἐγύ-
ρισαν σὰ σπῆτια τῶν ὁ Αντίοχος εἰς τὴν Δημητριάδα, καὶ
ἔπειτα σὴν Χαλκίδα. Εκεῖ ἦγάπησε μιὰν κορασίδα τῆς πό-
λεως, καὶ κατέπεισε τὸν πατέρα τῆς νὰ τοῦ τὴν δώσῃ εἰς
γυναικά του, μολονότι δὲν τοῦ καλεφαίνετο μιὰ τόσον ἀνό-
μοιος συγγένεια. Αγησμονῶντας τὸ δύσκολον ἐπιχείρημα ὃποῦ
ἀνεδέχθη, τὸ **νὰ διέξῃ τοὺς Ρωμαίους** ἀπ' τὴν Ελλάδα,
παρέδωσεν **ὅλους ταὺς λογισμούς του**, δι' ὅλον τὸ ἐπίλαπον
τοῦ **χειμῶνος**, εἰς τὰ φαγοπότια τοῦ γάμου του· καὶ ἡ
ἀκατατάσσεια τοῦ σρατεύματος του, ὅταν ἄρχισεν ὁ πόλεμος,
ἔμειζεν, ὅτε καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ σρατιῶναι πιεὶς ἐμμήθη-
σαν τὴν ἀμέλειαν, καὶ τὸ χαροκόπι τοῦ ἀρχηγοῦ των.

Τὸ πρῶτον ἀξιόλογον πρᾶγμα, ὃποῦ ἔγινε τὴν ἄνοιξιν,
ἐξαθη τὸ κτύπημα τῆς Ακαρνανίας ἀπὸ τὸν Μνησίλοχον, ἐν
ἀπὸ τοὺς πρωτεύοντας τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἀπὸ τὸν Κλύτον
τὸν τότε ἀρχοντα. Ο Μνησίλοχος ἐσυμβούλευσεν ἐμπρὸς τὸ
ἔθνικὸν Συμβούλιον, ὅτι, ἐπειδὴ τὰ μεσόγεια τῆς Ακαρνανίας,
καὶ μάλιστα αἱ πόλεις Μεδεῶν, καὶ Θύρεον ἐκινδύνευσαν
ἀπὸ τὸν Αντίοχον καὶ ἀπὸ τοὺς Αἰτωλοὺς, ἥτον καιρὸς ὡς
ὅλος ὁ λαὸς νὰ πιάσῃ τ' ἀρματα, καὶ νὰ τὰς διαφευδεύσῃ.
Άλλοι ἥταν συμβούλευμένοι νὰ εἴποιν, ὅτι γενικὴ ἐκστρά-
τευσις ἥτον περιττὴ, ὡσὰν ὃποῦ ἐκεῖνοι αἱ πόλεις ἤμπο-
ροῦσαν νὰ ἀσφαλισθοῦν, ἀν ἐπεβοηθοῦντο μὲ πεντακοσίους
ἄνθρωπους. Εγκλήματαν λοιπὸν τριακόσιοι σρατιῶται εἰς τὴν
Μεδεῶνα καὶ διακόσιοι εἰς τὸ Θύρεον, καὶ ὅλους αὐτὸς ὁ
Μνησίλοχος ἐμελέτα νὰ τοὺς βίψῃ σὰ χέρια τοῦ Αντιόχου,
νὰ γρηγορεύσουν ὡς τόσα ἐνέχυρα διὰ τὸ φέρσιμον τῶν συμ-
πατριωτῶν τους. Κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν ἐφθασαν ἀπὸ τὸ μέ-
ρος τοῦ Βασιλέως Πρέσβεις εἰς τὴν Μεδεῶνα, ὃπου ἐγίνετο
σκέψις, τὶ ἀπόκρισιν νὰ τοὺς δώσουν. Άλλοι ἐπεθύμουν νὰ μὴν
ἔσχισον τὰς πρὸς τοὺς Ρωμαίους ὑποχρεώσεις των, καὶ ἀλ-

λοις ἐβεβαίωνται, δτι δὲν ἔπρεπε νὰ παραβλέψουν τὴν φελίαν τοῦ Αντιόχου· ἀλλ' ἐσυμφώνησαν ως τὰ ὕσερα ν' ἀκολουθήσουν τὸν μέσον ὄρον, ἀπὸ συμβουλῆς τοῦ Κλύτου, νὰ σαλθῇ δηλαδὴ Πρεσβεία, καὶ νὰ ζητήσῃ ἀδειαν ἀπὸ μέρους τῶν Μεδεωνίων νὰ συμβουλευθῇ τὸ μέγα Συμβούλιον τοῦ ἔθνους, Εφρόντισαν, ὡς ἔνας τῶν Πρεσβεων νὰ εἴναι ὁ Μνησίλοχος καὶ ἄλλοι τῆς φατρίας, οἱ ὅποιοι ηὔραν προφάσεις· ν' ἀργοτερηγίσουν τὴν ἀναχώρησίν τους, ὅπει εὐθὺς ὅποι ἀφησαν τὴν πόλιν, ὁ Αντίοχος, ὃποι κρυφὰ τὸν ἐμήνυσαν, ἔφθασε μὲ τὸ σράτευμά του εἰς τὰς θύρας αὐτῆς. Ενῷ ἔκεινοις ὅποι δὲν ἤξευραν τὴν συνωμοσίαν ἔτρεχαν σ' ἄρματα βιασικὰ καὶ συγχυσμένα, ἔκεινος ἐμβάσθη σιγαλὰς ἀπὸ τὸν Κλύτον καὶ Μνησίλοχον εἰς τὴν πόλιν. Οἱ φίλοι του ἐσωριάζοντο τριγύρω του ἀπὸ χερᾶν, καὶ οἱ ἔχθροί του ἀπὸ φόβον· καὶ τοὺς ἔχθρούς του ἔκεινος τοὺς ἔδωσε τέτοιας ὑποσχέσεις, ὅποιαι ἦταν ἀρμόδιαι νὰ τοὺς ἡσυχάσουν κάθε ὑποψίαν. Τὸν ὑπετάχθησαν ἔπειτα ἄλλοι τινὲς μικροὶ τόποι, ἀλλὰ τὸ Θύρεον ἐβάσταξ' ἐνσυντίον του, καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ρώμης φίλοι ἐγκαρδιώθησαν διὰ τὸ φθάσιμον μιᾶς Ρωμαϊκῆς μοίρας πλοίων, καὶ ἐνὸς σώματος ἐρατιωτῶν. Εἰπώθη ἀκάμη, δτι ἔνας Υπατος Ρωμαῖος ἀπέρασε τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβῆκε τὴν Θεσσαλίαν. Αὐτὸ ἡνάγκασε τὸν Αντίοχον νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν Χαλκίδα.

Ο Υπατος Μάριος Ακίλιος Γλάριος, ἦταν ἀληθινὰ φιλασμένος μὲ νέους λεγεῶντας εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Εκεὶ ηὔρε τὸν Φιλίππον, καὶ τὸν Μ. Βαΐβιον, ὃποι ἔσανεχυρίευσαν πολλὰς ἀπὸ τὰς κατακτήσεις τοῦ Αντιόχου· καὶ ὅταν τὰ νεοφθασμένα τάγματα ἐνώθησαν μ' ἐκείνους, δὲν ἦτον πλέον κανεὶς νὰ τοὺς ἀντιτεθῇ. Μεταξὺ τῶν αὐγμαλώτων, ὃποι ἦλθαν σὲ χέρια τοῦ Φιλίππου, εύρισκοντο πολλοὶ Αθαμᾶγες, τοὺς ὃποίους ἔδειξε μεγάλην καλοσύνην, καὶ τοὺς ἐλευθέρωσε μὲ τὸν σκοπὸν νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπην τῶν πατριωτῶν τους.

Εκίνησεν ἔπειτα τὸ σράτευμά του εἰς τὴν Αθαμανίαν. Ο Αρύνανδρος ἔφυγεν ἀπὸ τὸν τόπον, φεύγοντες τὸν Φίλιππον καὶ τοὺς Ρωμαίους, καὶ ὁ λαὸς, τὸν ὄποιον οἱ ἐλευθερωμένοι αἰχμάλωτοι ἔξελάγισαν ὑπὲρ τοῦ Φιλίππου, πρόθυμα ὑπετάγθη. Εἰς τὸ μεταξὺ, ὁ Υπατος ἀνάπταυσεν ὅλιγον τὸ σράτευμά του, καὶ ἔπειτα ὑπέταξε ὅσα ἔχθρικὰ μέρη ἔμνεσκαν σὴν Θεσσαλίαν.

Ο Αντίοχος ἀρχίσε νὰ μετανυῖ, ὅποῦ ἐμπιεύθη εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῶν Αἰτωλῶν, καὶ νὰ λυπῆται ὅποῦ δὲν ἐπράξεν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον κατὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ Αντίβα. Εμήνυσε νὰ γίνη σρατολογία ἀπὸ ὅλους τοὺς νέους Αἰτωλούς· ἀλλ’ ἦλθαν μόνον οἱ ἀρχηγοὶ μ’ ὅλιγους ἐδικούς των, καὶ σίπαν, ὅτι εἰς μάτην ἔκοπίασαν νὰ σηκώσουν τὸ πλῆθος τὰς ἄρματα. Εκεῖνος προσέτι, ἐγελάσθη κι’ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐδικῶν του δυνάμεων ἔπειδη, καὶ μ’ ὅλος τοὺς μηνυτὰς ὅποῦ ἔζελνε σὴν Ασίαν διὰ νὰ βιάσουν τὰς ἐτοιμασίας τοῦ πολέμου, δὲν τοῦ ἦλθαν ἄλλα ἐπιβοηθήματα, παρ’ ὅσα ἔφθασαν νὰ ἀναπληρώσουν τὰς δέκα χιλιάδας πεζικὸν καὶ πεντακοσίους ἵππεις, ὃσους εἶχεν ἀπὸ πρῶτα. Ωντας πολὺ ἀδύνατος νὰ πολεμήσῃ τὸ ἀνοικτὰ μὲ τοὺς Ρωμαίους, ὠχυρώθη εἰς τὸ σενὸν τῶν Θεμοπυλῶν, ἐλπίζωντας νὰ ἐμποδίσῃ τὸ προχώρημά των. Οἱ Αἰτωλοὶ ἐσάλθησαν ἐμπρὸς νὰ διαφενθεύσουν τὰ Υπατα καὶ τὴν Ηράκλειαν, ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐμποδίσουν τὸν χαλασμὸν τῶν χωραφιῶν, ἐκλείσθησαν μέσα εἰς τὴν Ηράκλειαν.

Ο Υπατος ἐτρατοπέδευσεν εἰς τὰ σόμα τοῦ σενοῦ. Ο Αντίοχος, φοβούμενος μῆπως τὸν κτυπήσουν εἰς τὰ πλάγια, καθὼς ἔκαψαν οἱ Πέρσαι ἐναντίον τοῦ Λεωνίδα, ἐμήνυσε τοὺς Αἰτωλούς νὰ πιάσουν τὰ ὑψηλώματα. Εκεῖνοι ἐδιχογνωμοῦσαν· ἄλλοι ἦθελαν νὰ ὑπακούσουν, καὶ ἄλλοι ὅχι· καὶ τέλος πάντων, τὸ ἥμισυ ἀπ’ αὐτοὺς ὑπήκουσαν, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμειναν εἰς τὴν Ηράκλειαν. Ο Αχίλιος ἐκίνησε νὰ περάσῃ

μὲ τὴν βίαν, ἀλλ' ηὔρε πεισματώδη χάντισασιν ἀπὸ τοὺς Συρίους Μακεδόνας, τοὺς ἀπογόνους ἐκείνων, ὃποῦ ἐκσράτευσαν μὲ τὸν Αλέξανδρον. Εκεῖνοι, ἐσπρώχθησαν μὲν ὡς τὰ χαρακώματα των ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον πλῆθος τοῦ ἔχθρου, ἀλλὰ παρετάχθησαν ὅπιστα τῶν χαρακωμάτων, καὶ μὲ τὰ μοντάρια καὶ τὴν πύκνωσιν ἐπρόβαλαν ἀδιαχώρητον ἐμπόδιον. Εἰς τὸ μεταξύ, σῶμα σρατιωτῶν ὁδηγούμενον ἀπὸ τὸν Μάρκον Κατωνᾶ (ὁ ὅποῖος ἐξάθη ἦδη Υπατος, καὶ μετέπειτα ἔγινε Κῆνσωρ), ἐξάφνισε κι' ἔκοψε κομμάτια ἐνα μέρος τῶν Αἰτωλῶν ἐπάνω σὸ βουνόκορφον· καὶ εὐθὺς ὃποῦ ἐφανερώθη σὰ πλάγια των Μακεδόνων, τοὺς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν. Ο Βασιλεὺς ἐφυγε σὴν Χαλκίδα μὲ σχεδὸν πεντακοσίους ἀνθρώπους· οἱ λοιποὶ ἐφονεύθησαν, ή ἐπιάσθησαν.

Ο Αχίλιος ἐπροχώρησεν ἀνάμεσαν τῆς Φωκίδος καὶ Βοιωτίας. Εἰς κάθε πόλιν ὃποῦ ἐφθανεν, οἱ κάτοικοι τὸν προπαντοῦσαν εἰς τὰς πύλας ἐνδυμένοι ὡς ἱκέται, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο μὴν τοὺς ἀφήσῃ νὰ διαγουμισθοῦν, ἐξ αἵτίας ὃποῦ ἐπανασάτησαν. Αὐτὸς ὅμως ἐπέρασεν ὡς ἀπὸ φιλικὸν τόπον, ὃς που ἦλθε σὴν Κορώνειαν. Εδῶ ὁ θυμός του ἀναψεύ, ὅταν εἶδεν ἄγαλμα τοῦ Αντίοχου θεμένον εἰς τὸν ναὸν τῆς Αθηνᾶς· ὅθεν ἔδωσεν ἀδειαν σοὺς σρατιώτας του νὰ διαγουμίσουν τὸν τόπον. Μετ' ὀλίγον, ἐτράβιζεν ὅπιστα τὴν προσαγὴν ἐνθυμαύμενος, ὅτι τὸ ἄγαλμα ἐξάθη ἐκεῖ ἀπὸ τὸ κοινὸν ψήφισμα τῶν Βοιωτῶν, καὶ ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν ἐπρεπε νὰ βαρύνῃ μερικότερον ἐπάνω τῶν Κορωνείων. Εὐχαριστήθη μόνον νὰ ελέγξῃ τὴν ἀχαρισίαν τῶν Βοιωτῶν, καὶ ἐπροχώρασε σὴν Χαλκίδα, ἡ ὃποία σὰ φθάσιμόν του ἀνοιξε τὰς θύρας της, ἐπειδὴ ὁ Αντίοχος ἔκαμεν ἦδη πανιὰς διὰ τὴν Ασίαν. Αφοῦ τοῦ ὑπετάχθη ὅλη ἡ Εὔβοια, ἐπέστρεψε μὲ τὸν σρατόν του σὰς Θερμοπύλας.

Ἐσάλθη μήνυμα πρὸς τοὺς Αἰτωλούς· εἰς τὴν Ηράκλειαν, ὑποσχόμενον συγχώρησιν εἰς αὐτοὺς καὶ εἴρε τὸ σύνος των

διὰ τὴν ἐπανάστασίν των, ἃν εὐθὺς ἤθελαν νὰ ὑποταχθοῦν· Εκεῖνοι δὲν ἤθελησαν, καὶ ὁ Υπατος ἄρχις νὰ πολιορκῇ τὴν πόλιν. Οἱ Αἰτωλοὶ, ἐπειδὴ δέν εἶχαν μηχανὰς διαφενδεύσεως, δὲν ἤμποροῦσαν νὰ χαλινώσουν τὰς πράξεις τῶν πολιορκούντων, ἔξω μόνον κάμνοντες ἐξορμήσεις διὰ νὰ διακόπτουν καὶ νὰ χαλνοῦν τὰ ἔργα ἔχεινων, τὰς ὅποιας ἐκτελοῦσσαν μὲν μεγάλην δραστηρίαν καὶ τόλμην. Οὐτες δὲ μ.ως ὀλίγοι, ὄγλιγωρα ἀπέκαιραν ἀπὸ τὸν κόπον, ἐνῷ οἱ Ρωμαῖοι εἶχαν πάντοτε ἀνθρώπους, ὅπου ἀλλάζοντο σὴν δουλειάν. Ο Υπατος διὰ εἰκοσιτέσσαρα μερόνυκτα ἐξηκολούθησε νὰ τοὺς κτυπᾷ· ἐπειτα ἐσυνείθιζε νὰ κάμνῃ διακοπὴν διὰ πολλὰς ὥρας μετὰ τὰ μεσανυκτα. Οἱ Αἰτωλοὶ μὲν εὐχαρίστησιν ὠφελοῦντο ἀπὸ τὴν περίστασιν τῆς ἀναπαύσεως, καὶ ὀλίγην ἔκαμναν φύλαξιν εἰς τὸν καιρὸν τῆς διακοπῆς. Απὸ τοῦτο ὠφελήθη ὁ Υπατος, τοὺς ἐκτύπησεν αἰφνιδίως, καὶ ἀπέρας τὰ τείχη, εὑρισκόμενα ἀδιαφένδευτα. Οἱ Αἰτωλοὶ κατέφυγαν σὴν Ακρόπολιν, τὴν ὅποιαν μετ' ὀλίγον ὑπεχρεώθησαν νὰ παρατησουν. Οἱ Ρωμαῖοι εὐχαριστήθησαν, εὔρισκοντες μεταξὺ τῶν αὐχμαλώτων τὸν Δημόκριτον, τοῦ ὅποιου τὴν αὐθάδη ἀπόκρισιν πρὸς τὸν Φλαμίνιον, ἀνεφέραμεν πρὸ ὀλίγου. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς πολιορκίας τῆς Ηρακλείας, ὁ Φίλιππος, σύμφωνα μὲ τὸν Ακίλιον, ἐπολιορκοῦσαν τὴν Λάμιαν, καὶ ἥταν χοντὰ νὰ τὴν ἀναγκάσουν νὰ πάραδοθῇ ἀλλὰ τώρα ὅποιο ἥτον παρομένη τὴν Ηράκλεια, ὁ Υπατος ἔζητει τὸν Φίλιππον ἀφευκτα ν' αφῆσῃ τὴν πολιορκίαν, δικαιολογούμενος, ὅτι ἐπειδὴ οἱ σρατιῶται του ἐνίκησαν τὴν μάχην κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, ἥτον δίκαιον οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι νὰ χαροῦν καὶ τὰ χέρδη τῆς νίκης.

Τὸ πέσιμον τῆς Ηρακλείας ἡνάγκασε τὴν Αἰτωλικὴν Κυβέρνησιν νὰ προσπέσῃ διὰ εἰρήνην. Πρέσβεις ἐσάλμησαν πρὸς τὸν Ακίλιον, ὁ ὅποιος εἶπεν, ὅτι δὲν ἄδειαζε τότε νὰ τοὺς διμιλήσῃ, ἀλλὰ ἔχαρισεν αἰνακωχὴν διὰ δέκα ημέρας, εἰς τὰς ὅποιας ἤμποροῦσαν νὰ συνομιλήσουν μὲ τὸν Δούκιον Οὐαλέριον

Φλάκκον, ἔνα τῶν ἀξιωματικῶν του. Εἰς τὰς συνδιαλέξεις ὅπου ἔτυχαν, οἱ Αἰτωλοὶ ἄρχισαν νὰ ὅμιλοῦν διὰ τὰς προτητηρηνὰς ἐκθουλεύσεις πρὸς τοὺς Ρωμαίους· ἀλλὰ τοὺς ἔκοψε τὰ λόγια ὁ Φλάκκος, καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι τέτοια καυχήματα ἥταν σκουριασμένα, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι, ἐπαναστήσαντες, ἀπέσβυσαν κάθε δικαιώματος φιλίας. Τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ παραπέτησουν κάθε ἐπιγείρημα ὡς πρὸς τὰ δικαιώματά τους, καὶ ἀπλῶς νὰ ζητήσουν εὐπλαγχίαν. Εκεῖνοι τέλος πάντων ἀπεφάσισαν νὰ ἀναφέρουν ὅλην τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν Υπατον, καὶ νὰ ἀφιερωθοῦν εἰς τὴν καλὴν πίσιν τῶν Ρωμαίων. «Μὴν ηξεύρουτες», λέγει ὁ Πολύβιος, «τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ, ἀλλὰ ἀπατώμενοι ἀπὸ τὴν λέξιν πίσις, ωσδεν μὲ τοῦτο νὰ ημ. ποροῦσαν νὰ εὕρουν γλυκυτέραν τύχην» ἐνῷ ἀπὸ μέρους τῶν Ρωμαίων, ὅποιος παρεδίδετο σὴν πίσιν των, ἥταν τὸ ἴδιον ὡς νὰ παρεδίδετο εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ γιγητοῦ. »

Αφοῦ ἡ τέτοια παράδοσις ἐψηφίσθη ἀπὸ τὸ μυσικὸν Συμβούλιον, ὁ Φαινέας καὶ ἄλλοι τινὲς ἔτειλαν νὰ τὸ μηνύσουν εἰς τὸν Υπατον. Τὸν παρεκαλοῦσαν διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος των, προσθέτοντες, ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀφιερωθοῦν εἰς τὴν πίσιν τῶν Ρωμαίων. Ο Αχίλιος ἐρώτησεν, ὅν τὸ πρᾶγμα ἥτον ἀλήθεια· καὶ ἀφοῦ τοῦ τὸ ἐβεβαίωσαν, εἶπεν, ὅτι κανεὶς Αἰτωλὸς δὲν θὰ συγχωρηθῇ νὰ πηγαίνῃ σὴν Ασίαν εἴτε ὡς μερικὸς, ἢ ὡς δημόσιος ἄνθρωπος· καὶ προσέτι ἐζήτησεν, ὅτι διάφορα ὑποκείμενα, μεταξὺ τῶν ὅποιων ἥτον καὶ ὁ βασιλεὺς Αμύνανδρος, νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς Ρωμαίους. «Ομως τοῦτο» εἶπεν ὁ Φαινέας, «δὲν εἶναι οὔτε δίκαιον, οὔτε σύμφωνον μὲ τὰ ἥθη τῶν Ελλήνων». «Εσὺ λαλεῖς» εἶπεν ὁ Αχίλιος, «περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ Ελληνινῶν ἥθῶν, ὁ ὅποιος «ἀφιερώθης εἰς τὴν ἐδικήν μου πίσιν; Εσὺ, τὸν ὅποιον, «ἄν μὲ φανῇ καλὸν, τὸν πέργω ἀπ' τὸν τόπον του σιδηροδέσμιον?» Επρόσταξε νὰ φέρουν ἀλύσσους, καὶ στη-